

گزارش تکمیلی همایش بین المللی قفقاز در بستر تاریخ

سرویس قفقاز/خبرگزاری آران

برگزاری اولین همایش بین المللی قفقاز در بستر تاریخ در شهر اولین ها

اولین همایش بین المللی قفقاز در بستر تاریخ توسط موسسه فرهنگی آران و گروه تاریخ دانشگاه تبریز طی روزهای 28 و 29 مهرماه در تالار شایانمهر دانشکده پزشکی تبریز برگزار گردید.

رئیس دبیرخانه و دبیر اجرایی همایش طی گفتگو با خبرنگاران در خصوص ضرورت برگزاری این همایش گفت: لزوم ایجاد فضای هم اندیشی برای صاحب نظران و پژوهشگران داخلی و خارجی حوزه قفقاز، ضرورت ایجاد فضای علمی جهت بررسی مستندات تاریخی و تبیین علمی حقایق تاریخی به منظور شفاف سازی تحریفات تاریخی منطقه قفقاز و همچنین بازشناسی عملکرد ایران در ارتباط با تحولات این منطقه و مقایسه تطبیقی جایگاه فعلی ایران در قفقاز با جایگاه تاریخی خود از جمله موضوعاتی محسوب می شوند که برگزاری همایش بین المللی قفقاز در بستر تاریخ را به یک ضرورت تبدیل نموده بودند که موسسه فرهنگی آران را به برگزاری این همایش ترغیب نمود. فراخوان همایش در سه محور تاریخ، فرهنگ و اجتماع و سیاست در فروردین ماه 88 منتشر گردید که طی مهلت تعیین شده 350 چکیده مقاله داخلی و 50 چکیده مقاله خارجی به دبیر خانه رسید. از بین چکیده مقالات رسیده از صاحبان 270 چکیده مقاله خواسته شد تا اصل مقالات خود را ارسال نمایند که پس از آن 150 مقاله داخلی و 20 مقاله خارجی از کشورهای مختلف به ویژه جمهوریهای حوزه قفقاز وصول و به داوری ارجاع گردید.

به گفته گلی، پس از اعلام نظر داوران که از برجسته ترین اساتید کشور بودند، کمیته علمی طی دو جلسه 18 مقاله داخلی و 6 مقاله خارجی از اساتید و پژوهشگران کشورهای روسیه، ترکیه، جمهوری آذربایجان، گرجستان و... را برای ارائه به صورت سخنرانی و حدود 50 مقاله را برای چاپ در مجموعه مقالات انتخاب کرد.

شروع به کار همایش بین المللی قفقاز در بستر تاریخ در تبریز

همایش بین المللی قفقاز در بستر تاریخ طبق اعلام قبلی ساعت 9 صبح روز سه شنبه 28 مهر ماه با حضور قفقازشناسان برجسته داخلی و خارجی در تالار شایان مهر دانشکده پزشکی دانشگاه تبریز آغاز به کار کرد. رئیس دبیرخانه همایش بین المللی قفقاز در مراسم افتتاحیه این همایش با بیان اینکه برگزاری این همایش حاصل همکاری موسسه فرهنگی آران و دانشگاه تبریز است افزود: همایش حاضر این پیام را به ساکنان ایران و قفقاز می رساند که مردم ایران و منطقه قفقاز با هم برادر بوده و در واقع یک ملت در زیر پرچم چند دولت هستند.

رئیس دانشگاه تبریز هم در مراسم افتتاحیه همایش طی سخنانی با اشاره به پیوندهای مشترک ایران و منطقه قفقاز از لحاظ تاریخ، فرهنگ و دین تصریح کرد: ملت ایران با توجه به مشترکاتی که با ملت قفقاز دارند می توانند نقش تعیین کننده ای را در معادلات جهانی ایفا کنند.

آذربایجان شرقی پایگاه ایران برای ارتباط با قفقاز خواهد بود

استاندار آذربایجان شرقی با اشاره به توانمندی های این منطقه در عرصه های مختلف گفت: این استان می تواند پایگاه خوبی برای ارتباطات جمهوری اسلامی ایران با منطقه قفقاز باشد. دکتر علیرضایی روز سه شنبه در همایش بین المللی قفقاز در دانشگاه تبریز افزود: آذربایجان شرقی با توجه به توانمندی های خود در عرصه های اقتصادی، بازرگانی، صنعت و حتی فرهنگی و علمی می تواند در راستای توسعه روابط مابین ایران و کشورهای منطقه قفقاز تاثیرگذار باشد. وی با تاکید بر اهمیت و نقش منطقه قفقاز در جهان امروز گفت: پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، وجود کشورهای تازه استقلال یافته اسلامی، اهمیت منطقه قفقاز را برای ممالک اسلامی دوچندان کرده است. بیگی با اشاره به اشتراکات ملل منطقه قفقاز با ایران اسلامی تصریح کرد: در این میان اهمیت کشور جمهوری آذربایجان برای توسعه روابط با ایران از جایگاه ویژه ای برخوردار است.

روسها تحریف تاریخ قفقاز را مهندسی می کنند

دکتر منصور حقیقت پور روز سه شنبه در آئین گشایش همایش بین المللی قفقاز در بستر تاریخ گفت: از آنجاییکه از گذشته های دور روسیه منافع امنیتی بسیاری در منطقه قفقاز داشته است، جعلیات گسترده ای در عرصه های مختلف به نفع خود مهندسی می کند. وی تصریح کرد: جعل تاریخ، جعل محدوده جغرافیائی، جعل نژاد، جعل زبان، جعل خط و حتی جعل اسامی سرزمینی از جمله خیانت هائی است که در حق پیشینه منطقه قفقاز شده است.

دکتر حقیقت پور با اظهار تاسف از ادامه سیاست مهندسی تحریف و جعل پیشینه قفقاز توسط روس ها گفت: از همه مهمتر جای تاسف اینکه دولتمردان کشورهای قفقاز نیز خود از اهمیت موضوع غافل بوده و ناخواسته سیاست های استعماری روسیه را دنبال می کنند. استاندار اردبیل وضعیت و موقعیت طلایی ایران در شرایط فعلی را برای نقش آفرینی موثر در قفقاز انکارناپذیر و خواند و افزود: نفوذ تمدن بزرگ ایرانی-اسلامی در قفقاز به حدی است که در همه کشورهای این منطقه نشانه های بسیاری از ادبیات، مذهب، تاریخ، زبان، فرهنگ و اشتراکات مدنی فی مابین دیده می شود.

استاندار اردبیل با انتقاد از رفتار مقابله جویانه برخی محافل برای توسعه ارتباطات با قفقاز گفت: برای توفیق در سیاست خارجی خود و نیز گسترش ارتباطات با قفقاز، باید با آغوش باز از مردم و اندیشمندان مختلف کشورهای قفقاز استقبال کرده و رفت و آمدهایمان را در سطوح علمی و فرهنگی گسترش دهیم.

بازنویسی تاریخ قفقاز برای اصلاح تحریفات صورت گرفته ضروری است

دکتر بهرام امیر احمدیان ظهر سه شنبه در همایش بین المللی قفقاز در بستر تاریخ گفت: تنها راه ممکن برای مقابله با ادامه تنش ها و حل و فصل منازعات موجود در منطقه قفقاز اصلاح و بازنویسی تاریخ واقعی این منطقه استراتژیک است.

این استاد دانشگاه با تاکید بر لزوم تغییر شیوه نگرش به تاریخ گفت: روش جدید امروز استفاده از تاریخ انتقادی است که بر مبنای آن، اسناد و ادله علمی بررسی و با نگاه انتقادی به رویدادهای تاریخی، ریشه اختلافات تبیین می شود.

وی همچنین به لزوم تغییر لحن برخی از صاحب نظران در این حوزه تاکید کرد و افزود: نگوئیم که قفقاز روزی به ایران تعلق داشت بلکه امروز باید به اشتراکات فرهنگی و علائق تاریخی فی مابین تاکید کرد.

دکتر امیراحمدیان اظهار داشت: جمهوری اسلامی ایران در خصوص قفقاز ادعای سرزمینی ندارد بلکه به شدت با تحریفات تاریخی و غیرعلمی که پایه و اساس درستی ندارند مخالفیم.

وی با دعوت مردم ایران و قفقاز به همدلی و گسترش ارتباطات فرهنگی تصریح کرد: مرزهای سرزمینی ساخته و پرداخته دولت ها است درحالیکه مردم ایران و قفقاز می توانند با تکیه بر اشتراکات مستحکم تاریخی با یکدیگر به تعامل برسند.

اندیشمندان علمی هرگز تحریفات تاریخی را نمی پذیرند.

استاد دانشگاه تفریس و شرق شناس بنام گرجی تاکید کرد: تاثیر فرهنگ و تمدن بزرگ ایران طی قرون متمادی بر سراسر قفقاز انکارناپذیر است. دکتر الکساندر چولوخادزه در همایش "قفقاز در بستر تاریخ" گفت: گرچه ملت گرجستان از هزار و 700 سال قبل مسیحی بوده اند اما تاثیرات تمدن ایران در آداب و رسوم، فرهنگ، هنر، معماری و صنایع

10- در پایان ضمن تاکید بر وجود حوزه فرهنگ مشترک تاریخی در بین ساکنان قفقاز و ایران خواستار توسعه فرهنگی و ایجاد وحدت در عین کثرت اقوام و مذاهب بوده و اعلام می نماید دبیر خانه همایش بین المللی قفقاز در بستر تاریخ با موافقت جناب آقای دکتر علوی ریاست فرهیخته دانشگاه تبریز و موسسه فرهنگی آران به دبیر خانه دائمی مطالعات قفقاز تبدیل گردیده تا با اتکاء بر روشهای علمی و فرهنگی در زمینه شفاف سازی تاریخ منطقه و نیز بستر سازی برای گسترش روابط ایران با کشورهای حوزه قفقاز فعالیت نماید.

استاد دانشگاه تفلیس با اشاره به اینکه با وجود تفاوت زبان و خط میان دو ملت، ادبیات ایران نیز در گرجستان از جایگاه بالائی برخوردار است، اظهار داشت: به دلیل ترجمه آثار ادبی ایران طی هزار سال گذشته، امروزه حتی در میان نسل جوان نیز کسی نیست که با اشعار خیام و حافظ و سعدی آشنا نباشد. استاد دانشگاه تفلیس یادآور شد: شاید سیاستمداران با طرح برخی جعلیات به دنبال اهدافی خاص باشند اما اندیشمندان علمی هرگز تحریفات را نمی پذیرند که نمونه آن در انتشار مقالات تحلیلی تاریخی از قفقاز در نشریات بین المللی توسط اساتید گرجی قابل مشاهده است. دکتر چولوخادزه با استقبال از برگزاری همایش های علمی قفقاز شناسی در کشورهای منطقه افزود: بدون شک برگزاری این همایش ها و پیرو آن تبادل نظر اندیشمندان علمی می تواند در نزدیکی ملل ایران و قفقاز و کنار گذاشتن اختلافات ساختگی موثر باشد.

تاکید بر حقوق غارت شده ایران به معنای تغییر مرزها نیست

دکتر هوشنگ طالعی، پژوهشگر ارشد تاریخ ایران، چهارشنبه شب در مراسم اختتامیه همایش بین المللی قفقاز در بستر تاریخ گفت: متأسفانه جای نقد و تحلیل روند تجزیه ایران در مباحث تاریخی ایران بسیار خالی است. وی تاکید کرد: اگر تاریخ تجزیه ایران را نشناخته و جوانب مختلف آن تحلیل نشود، هرگز نمی توان برای فردای این سرزمین تصمیمات تاریخی اتخاذ کرد.

دکتر طالعی با انتقاد شدید از انفعال برخی محافل علمی ایران در برابر تحریفات روسیه در قبال تاریخ قفقاز گفت: مشکل ما و ملل قفقاز این است که تاریخ همین 200 سال گذشته را نمی شناسیم. وی با تاکید بر اینکه سخن گفتن از خیانت های روسیه در قفقاز و تلاش برای بر جمل زدانی از تاریخ این منطقه به معنای چشم دوختن به سرزمین های جدا شده نیست، افزود: ما خاک نمی خواهیم بلکه در برابر تحریف تاریخ و جعل هویت مصادره شده از سوی استعمارگران ایستادگی باید کرد. این پژوهشگر ارشد تاریخ گفت: وقتی از واقعیات گذشته قفقاز و عهدنامه های ننگین گلستان و ترکمنچای سخن می گوئیم بدین معنی نیست که مرزهای سیاسی را برداریم بلکه صحبت از ایجاد منافع مشترک بر اساس تاریخ و علایق مشترک مردمان ایران و قفقاز است.

طالعی با بیان اینکه زمینه های اشتراک مردمان ایران و قفقاز بسیار بیشتر از موارد اختلاف را است، افزود: چرا کشورهای اروپایی می توانند با وجود تعدد منافع زیر پرچم اتحادیه اروپایی گرد هم آیند اما ایران و قفقاز با وجود ریشه های مشترک تاریخی و فرهنگی از هم دور افتاده باشند؟ وی با اشاره به وجود ادیان و فرهنگ های مختلف در منطقه قفقاز در پاسخ به افرادی که اشتراک منافع ایران و قفقاز را غیرممکن می خوانند، یادآور شد: شاید آقایان از تاریخ چیزی نمی دانند زیرا در کهن سرزمین ایران هرگز فرقی میان مسلمان و مسیحی و یهود و زرتشت نبوده است. وی با اشاره به دستاوردهای این همایش گفت: مهمترین پیام این همایش برای مردم ایران و قفقاز حرکت به سوی وحدت بود. دکتر طالعی در پایان تاکید نمود، سخن گفتن از حقوق غارت شده ایران در قفقاز در محافل علمی به معنای تغییر در مرزهای جغرافیایی نیست.

همایش بین المللی قفقاز در بستر تاریخ به کار خود پایان داد

نخستین همایش بین المللی "قفقاز در بستر تاریخ" در تالار شایانمهر دانشگاه علوم پزشکی تبریز به کار خود پایان داد. در آئین پایانی این همایش میهمانان خارجی حاضر در آن ضمن قدردانی از گام مهم دانشگاه تبریز در نزدیکی ملل ایران و قفقاز نتایج این همایش را قابل قبول توصیف کردند. دکتر جلیل نائیبیان، دبیر علمی همایش در پایان این همایش گفت: هدف اصلی این همایش این بود که به دولت ها و ملت های قفقاز اعلام کنیم که مردم ایران ضمن تاکید بر شفاف سازی تاریخ و نجات دادن آن از تحریفات صورت گرفته از تنش و جنگ و چالش در منطقه دوری کرده و به دنبال دوستی و برادری و صلح برای تمام مردم منطقه هستند.

حسن گلی دبیر اجرایی همایش نیز در آئین اختتامیه که با حضور دکتر علوی رئیس دانشگاه تبریز و تعدادی از مسئولین استانی برگزار شد ضمن قدردانی از استقبال چشمگیر اساتید، دانشجویان و پژوهشگران از این همایش گفت: طی دو روز برگزاری همایش در مجموع 18 مقاله داخلی و 6 مقاله خارجی ارائه شد. دکتر علوی در پایان این همایش ضمن تشکر از دست اندرکاران همایش تاکید نمود پیام این همایش برای مردم قفقاز پیام دوستی و وحدت است. گفتنی است در مراسم اختتامیه همایش دکتر شاهین فاضل از اساتید آکادمی علوم باکو شعری در وصف شهر تبریز نمود که بیانگر علاقه زایدالوصف سراینده نسبت به تبریز بود، پس از آن بیانیه پایانی همایش توسط رئیس دبیرخانه همایش قرائت شد و در پایان از میهمانان خارجی و صاحبان مقالات برتر تجلیل به عمل آمد. لازم به توضیح است الکساندر چولوخادزه از اساتید به نام گرجستان، خانم صو پیو جوواوا رئیس آرشو ملی گرجستان، خانم منانا کمبوریذزه معاون بین الملل آرشو ملی گرجستان، دکتر شاهین فاضل، دکتر عادل محمداف، دکتر نصیب گویوشف، دکتر انور خودیف و دکتر رامیز اسکندرف از روسا و اساتید دانشگاههای جمهوری آذربایجان، ایلیبروس عیسی اف از دانشگاه دولتی جمهوری خود مختار نخجوان، دکتر گل چهره سید اوا، دکتر مرتضیعلی گاجیف و دکتر تیمورای آمبروف از دانشگاههای فدراسیون روسیه از جمله میهمانان خارجی همایش بودند.

«بیانیه پایانی همایش بین المللی قفقاز در بستر تاریخ»

سیاس بی پایان خدایی را سزاست که توفیق برگزاری اولین همایش بین المللی قفقاز در بستر تاریخ را به موسسه فرهنگی آران و گروه تاریخ دانشگاه تبریز عنایت نمود. بی شک این رویداد بزرگ علمی منشاء تحولات چشم گیری در روند مطالعات تاریخی منطقه قفقاز خواهد بود که تاثیرات آن در ابعاد منطقه ای و جهانی نمایان خواهد گردید. با امید به اینکه برگزاری همایش بین المللی قفقاز در بستر تاریخ سرآغازی در جهت گسترش تعاملات فرهنگی بین مردم ایران و کشورهای منطقه قفقاز محسوب گردد و ضمن تقدیر از همه اساتید، دانشجویان و پژوهشگران ارجمند که با حضور خود بر غنای علمی همایش اضافه نمودند و با سیاس از همه عزیزانی که در برگزاری این همایش سهمی را به خود اختصاص دادند بیانیه پایانی همایش بین المللی قفقاز در بستر تاریخ ارائه می گردد:

1- ضمن تاکید بر لزوم شفاف سازی تاریخ منطقه تاکید می نمائیم بایستی از طریق رایزنی های علمی، فرهنگی و سیاسی و نیز با ایجاد کارگروه های تحقیقاتی جهت بازبینی تاریخ، برای زدودن تاریخ منطقه از گردو غبار تحریفات همت گماشت تا در اسرع وقت، محافل و گروههایی که حتی کتابهای درسی دانش آموزان را نیز با تحریفات تاریخی عجین نموده اند، از ادامه تحریف تاریخ منطقه منصرف گردند.

2- اشتراکات تاریخی و فرهنگی بین ایران و قفقاز؛ زمینه را برای توسعه روابط فرهنگی و علمی فراهم نموده که در این راستا خواستار تبادل علمی و تحقیقاتی و مبادله استاد و دانشجو مابین دانشگاههای ایران و حوزه قفقاز بوده و راه اندازی رشته مطالعات قفقاز در دانشگاههای منطقه شمالغرب کشور به ویژه دانشگاه تبریز را امری ضروری قلمداد می نمائیم.

3- ضمن یاد آوری پیشینه تاریخی قفقاز که با تاریخ ایران در هم تنیده است خواستار توسعه روابط همه جانبه و گسترش مذاکرات دیپلماتیک فی مابین جمهوری اسلامی ایران و کشورهای منطقه قفقاز با تاکید بر تامین منافع ملی همه طرفها می باشیم.

4- ضمن تاکید بر همزیستی مسالمت آمیز اقوام ساکن در قفقاز خواستار استقرار صلح و امنیت بر پایه عدالت و تمامیت ارضی کشورها و ممانعت از بروز هر گونه رفتار تنش زا می باشیم.

5- با تاکید بر اینکه دریای خزر بایستی دریای دوستی و عاملی برای تقویت روابط مابین کشورهای حوزه این دریا و نیز کشورهای منطقه قفقاز باشد خواستار تعیین رژیم حقوقی

دریای خزر با حضور تمامی کشورهای ذینفع و بدون دخالت قدرتهای فرا منطقه ای می باشیم.

6-ضمن اشاره مجدد به لزوم گسترش روابط مابین ایران و کشورهای حوزه قفقاز تاکید می نمائیم دست اندرکاران سیاست خارجی ایران بایستی از طریق شناساندن اهداف و آمال واقعی بازیگران فرامنطقه ای فعال در قفقاز، ضمن آگاهی دادن به دولتها و مردم این منطقه جهت صیانت از منافع ملی خود؛ در جهت ایجاد صلح و ثبات در این منطقه تلاش نموده و نیز در زمینه پاسداشت فرهنگ و هویت تاریخی این مناطق که با هویت تاریخی ایران زمین در هم تنیده است بیش از هم فعال باشد.

7-ضمن اشاره به جایگاه رفیع تبریز در بین ساکنان قفقاز در گذشته و حال تاکید می نمائیم بایستی در جهت بررسی و شناساندن هرچه بهتر و بیشتر جایگاه مکتب تاریخی، فرهنگی و هنری تبریز در حوزه قفقاز بیش از پیش تلاش نمود که در این راستا بایستی گسترش همکاریهای مراکز علمی، فرهنگی استان آذربایجان شرقی با نهادهای فرهنگی کشورهای حوزه قفقاز و نیز با مراکز فرهنگی فعال ایران در قفقاز؛ مورد توجه ویژه قرار گیرد. همچنین برگزاری نشست شهرداران حوزه قفقاز به میزبانی شهرداری کلانشهر تبریز گام ارزنده ای در این راستا خواهد بود.

8-ضمن تاکید بر گسترش همکاریهای منطقه ای تاکید می نمائیم که بایستی از طریق ایجاد اتحادیه های منطقه ای سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و... در حوزه قفقاز نیاز دولتها و ساکنان این منطقه به قدرتهای فرامنطقه ای کاهش یافته و روابط فیما بین کشورهای حوزه قفقاز با ایران تقویت گردد.

9-با اشاره به فرهنگ و تمدن مشترک مردم ایران و قفقاز؛ خواستار اتخاذ تدابیر مناسب از سوی متولیان امر جهت تحکیم و تعمیق پیوندهای عاطفی، فرهنگی و اجتماعی مردم قفقاز با ایران می باشیم که در این خصوص علاوه بر اقدامات اساسی، انجام برخی اقدامات نمادین از جمله نامگذاری بزرگ راه تبریز &ndash؛ جلفا به نام بزرگ راه قفقاز پیشنهاد می گردد.